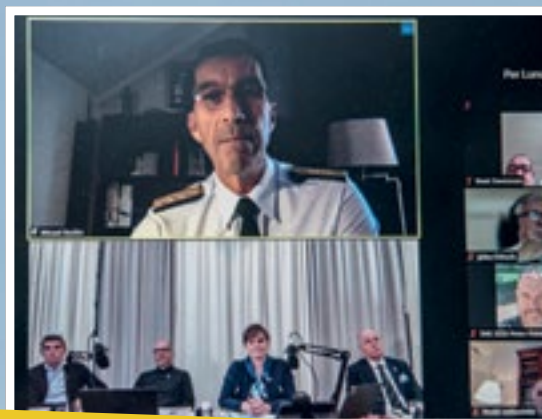

Sjövärnsposten

Medlemstidning för Sjövärnsskåren

nr 2, 2021

Digital stämman mot framtiden

**På rek för larm
i Roslagen**

**Marinchefen:
Vi behöver
frivilliga**

Ansvarig utgivare

Förbundsordförande
Annicka Engblom
annicka.engblom@sjovarnskaren.se
070-267 00 01

Redaktion

Sjövärnsposten
Teatergatan 3, 2 tr, 111 48 Stockholm

Redaktör

Per Lunqe
per@lunqe.se
0735-10 60 10

Grafisk design

www.ClearDesign.se

Tryck

Tryckerigruppen AB

Prenumeration

kansli@sjovarnskaren.se
08-409 379 79

Ekonomi

Bankgiro: 825-8618

Sjövärnsposten ges ut med fyra
nummer per år.

Prenumerationspris: 80 kr/år.

Endast ledaren ger uttryck för Sjövärnsskårens officiella ståndpunkt. För signerade artiklar svarar respektive författare. För ej beställt material ansvaras ej. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insänt material så att det ansluter till tidningens stil, innehåll och omfång. Insända bilder återsänds på begäran.

Manusstopp för nästa nummer av
Sjövärnsposten är den 9 augusti 2021.

Omslagsbild

Roslagens Sjövärnsskår har larmtjänst
och rekar vattnen utanför Hysingsvik.
Foto: Per Lunqe

Kära sjövärnsskårister

VI HÅLLER I, HÅLLER UT och planerar för framtiden. Så kan man sammanfatta Sjövärnsskårens tillvaro i dessa tider, när Covid-19 ännu inte riktigt släppt taget om vårt land och påverkar vår utbildnings- och övningsverksamhet även under detta år.

Det är så klart väldigt ledsamt att även i år behöva ställa in övningar och våra sommarskolor, men situationen med pandemin är som den är. Försvarsmakten, som vi är beroende av för sommarskolornas logistik och instruktörer, har starkt begränsat verksamheter utöver sin egen och vi i Sjövärnsskåren är måna om de ungdomar vi tar ansvar för och vill inte bidra till smittspridning i vårt samhälle. Styrelsen, i dialog med kårer och skolchefer, tog beslutet att inte genomföra sommarskolorna betydligt tidigare i år än förra året för att både elever, deras familjer, instruktörer och skolchefer bättre skulle kunna planera sin sommar. Förhoppningsvis medför den allt högre vaccinationstakten nu att våra verksamheter kan starta upp redan till hösten, men det får som sagt pandemin och tiden utvisa.

Sjövärnsskårens verksamhet står dock långt ifrån still. Winston Churchill levererade många tankvärda citat under sin levnad, bland annat: "Never let a good crisis go to waste". Man kan ju diskutera om en kris är av godo eller inte, men det arbete och den energi som i normalfall under denna tid på året skulle ha ägnats åt intensiva sommarskoleförberedelser läggs nu på utveckling av organisationen.

Det rör nämligen på sig i positiv bemärkelse i ett antal frågor för Sjövärnsskåren. I arbetet med den strategiska planen, med nya stadgar, i fartygsfrågan, i samarbetet med våra uppdragsgivare m m. Utveckling som vi till del kan läsa om i detta nummer av Sjövärnsposten, men också framöver vartefter de utvecklar sig.

Många av dessa frågor var uppe för diskussion under årets förbundsstämma, som genomfördes i början av april, även detta år digitalt. Stämmotalare var Sveriges Överbefälhavare, **Micael Bydén**, och jag

Text: Annicka Engblom,
Förbundsordförande för Sjövärnsskåren

vill å Sjövärnsskårens vägnar framföra hur väldigt glada och tacksamma vi är för att han tog sig tid under söndagsförmiddagen att medverka under vår stämma. Det var viktigt för alla deltagare på stämman och för hela Sjövärnsskåren att från landets högsta militära chef få höra ett sådant starkt stöd för vår verksamhet, men också få tillfället att få ställa frågor och framföra det som Sjövärnsskåren ser behöver utvecklas för att förbättra samarbetet. Jag vill också tacka stämmodeltagarna för väldigt bra och konstruktiva förslag och diskussioner och för förnyat förtroende som förbundsordförande.

Pandemin orsakad av Covid-19 påverkar Sjövärnsskårens verksamheter på många olika sätt och kommer så att göra en tid till, men på det sätt som organisationen med snabbhet och flexibilitet hittills har anpassat sig till situationen och funnit nya lösningar finns det ingen tvekan om att återtagsningsarbetet kommer att fungera snabbt och smidigt och de lärdomar vi dragit och de nya insikter vi kommit till under de senaste kommer att utveckla Sjövärnsskåren som helhet.

Håll fortsatt huvudet kallt, hjärtat varmt och händerna rena.

Kustbevakningen söker medarbetare för en bättre miljö till havs

GODA NYHETER FÖR DIG som gillar Kustbevakningen och tänker söka anställning:

För att Kustbevakningen ska kunna säkra en trygg, ren och levande havsmiljö för alla krävs fler medarbetare. I årets budgetunderlag begär myndigheten därför en utökning av antalet årsarbetskrafter med 150 under perioden 2022–2024. Det skriver Kustbevakningen på sin webbplats och fortsätter:

”När vi summerar året framgår det att de utmaningar som myndigheten lyfte i budgetunderlaget redan 2019 kvarstår och har blivit större. Kustbevakningens personalläge är ansträngt, vilket har en direkt påverkan på vår samlade förmåga.

Myndigheten har med nuvarande bemanning inte kunnat upprätthålla beslutad miniminivå för miljöberedskapen i förhållande till rådande hotbild. Minskad miljöberedskap till sjöss innebär även försämrade möjligheter att

utföra övriga uppdrag inom brottsbekämpning, kontroll- och tillsynsverksamheten. Svårigheterna att genomföra planerad verksamhet i vardagen medför även utmaningar i att möta de krav som ställs på Kustbevakningen i vår roll i Sveriges krisberedskap och totalförvar.

– För att kunna uppfylla våra mål och fortsätta att bidra till trygga, rena och levande hav krävs att vi blir fler. Annars kommer det att få negativa konsekvenser i form av minskad miljöbered-

Ett av Kustbevakningens kombinationsfartyg behöver fler ombord.
Foto: Kustbevakningen

skap och lägre närvaro till sjöss, som också leder till minskad övervakning, ordningshållning och brottsbekämpning, och en minskad möjlighet att genomföra sjöräddning, säger generaldirektör **Therese Mattsson** på myndighetens webbplats.

Saxat ur Sjärräddningssällskapet nyheter om larm

UTANFÖR FARLED

2021-04-28, Text: RS Råå

Medlem som gått på grund utanför Lundåkra hamnen. Står ca 350 meter utanför farleden. Våra enheter kan inte ta sig in till haveristen och därför begär vi hjälp från RS Barsebäckshamn som kommer till platsen med sin Rescue-runner. Med denna på plats är det lättare att dra ut haveristen och dra tillbaka till marinan. Bra samarbete denna underbara vårväll.

LARM OM BRINNANDE BÅT

2021-04-28, Text: RS Örnköldsvik

Klockan 08:52 får vi larm om en brinnande båt. Rescue Ilse Sanne bemannas med tre frivilliga sjöräddare och går mot haveristen. Väl framme konstaterar vi att det bara handlar om en överhettad motor. Vi bogserar då haveristen lugnt och stilla in till hamn.

DRIVANDE BÅT

2021-04-27, Text: RS Värmdö

Just ankommit hemmahamnen och återställt båt och utrustning efter en markbrand på en skärgårdsö. En medlem ringer och meddelar att de fått motorstopp och driver på en fjärd. Vi beger oss mot den angivna platsen utan att finna någon båt. Efter ha kontaktat medlemmen igen framgår det att

de befinner sig på en position 4 sjömil bort. Vi finner båten och assisterar till ett varv för åtgärd. Bunkrar vår enhet på vägen hem och väl åter vår hemmahamn gör vi oss redo för nya uppdrag.

SJÖAMBULANS

2021-04-25, Text: RS Arkösund

Klockan 21:09 tidigare ikväll får vi larm från SOS som önskar hjälp med en sjuktransport. Vi avgår med Rescue Inggerd Ramstedt och tre mans besättning mot positionen. Väl framme står patienten själv och väntar på bryggan. När patienten gått ombord sätter vi kurs mot Arkösund och inväntar ambulans 9130 som tar över för vidare transport till sjukhus.

Sjärräddningssällskapet åker på larm.
Foto: Sjärräddningssällskapet

Försvarmakten vaccinerar egen personal – anställda i tre regioner under fas 4

Vaccinering mot covid 19. Foto: Gino Cucurnia / Försvarmakten

FÖRSVARSMAKTEN HAR EFTER stödbegäran från tre regioner gått med på att sköta vaccineringen av egen personal. Det är Västra Götalandsregionen, Region Halland och Region Blekinge som på så vis vill minska trycket på mottagningarna och frigöra fler vaccinationstider.

– Försvarmakten har sedan många år erbjudit vaccinering av egen personal till exempel vid säsongsinfluensan och det finns upparbetade rutiner vid förbanden för att genomföra detta, säger **Claes Ivgren**, chef för Generalläkaravdelningen, på Försvarmaktens webbplats.

Det handlar inte om att ge Försvarmaktens personal förtur, utan vaccineringen kommer att ske i fas 4 som är

den sista fasen och inkluderar alla över 18 år. Anställda och värnpliktiga får mer information från sitt förband när det börjar bli dags.

– Det är regionerna som har vaccinationsansvaret och det är upp till varje region att bedöma om de behöver stöd eller om de bedömer att de kan hantera det genom de vaccinationsmottagningar som redan finns. Hittills har bara tre

regioner lämnat in en stödbegäran till Försvarmakten, säger Claes Ivgren.

Regionerna kommer tillhandahålla vaccinet till Försvarmakten som sedan ordnar frivillig vaccinering för anställd personal och värnpliktiga. Vilket vaccin som erbjuds beror på tillgången av vaccin nationellt. Folkhälsomyndighetens rekommendationer och fördelning till regionerna kommer vara styrande för vilket eller vilka vaccin Försvarmakten kommer använda.

– Att Försvarmakten vaccinerar sin personal bidrar till att avlasta samhället i övrigt och snabbar på processen att vaccinera hela befolkningen, säger Claes Ivgren.

Internationell Österjöoperation städade minor

19 TILL 29 APRIL deltog fartyg från svenska marinen i en internationell operation för att röja minor från första och andra världskriget i Östersjön.

Carl Lundvall, kontigentschef för Sveriges deltagande berättar om hur minröjning går till och vilka risker som finns med de snart 100 år gamla minorna.

– Sverige har deltagit många gånger i den här operationen. För oss är det viktigt att bidra till en säkrare miljö i Östersjön, samtidigt får vi bra träning i både minröjning och att samarbeta med andra nationer, säger kommendörkapten Carl Lundvall på Försvarmaktens webbplats.

Sjöminor kan se ut på olika sätt och utlösas av ljud, magnetism, tryckförändringar eller direktkontakt. Minorna som finns kvar från världskrigen är generellt kontaktminor som flyter i vattenvolymen men hålls fast av ett så kallat minankare vid botten.

Sverige världsbäst i cyberförsvar – på internationell öving

DEN 13-15 APRIL genomfördes cyberförsvarsövningen Locked Shields 2021 med 22 deltagande lag från lika många länder. Försvarmakten deltog tillsammans med Polisen, Säpo och MSB, och blev också laget som gjorde bäst ifrån sig.

– Vi har visat att samarbete är en framgångsfaktor och att vi tillsammans kan möta IT-attacker i en komplex miljö. Dessutom har Sveriges gemensamma cyberförsvarsförmåga stärkts avsevärt, säger **Jan Fernquist**, cyberanalytiker på Försvarmakten och projektledare för det svenska laget, på Försvarmaktens webbplats.

Det svenska bidraget i övningen genomfördes på ett covid-säkrat sätt, med personalen utspridd i Enköping, Örebro, Sörentorp och på Kungsholmen. Ytterligare ett antal deltagare genomförde övningen på distans i hemmet. Med på övningen var också den första omgången av värnpliktiga cybersoldater. De fick möjligheten att samarbeta med professionella cyberförsvarare från de fyra organisationerna och på detta sätt bereddes de möjlighet att omsätta sina nya kunskaper i praktiken.

Det gick bra för Sverige bland ettor och nollor. Foto: Försvarmakten

Marinchefen om Sjövärnsskåren: Vi behöver er

EWA SKOOG HASLUM, är konteramiral och marinchef sedan januari förra året, vi frågar om hennes och Marinens förhållande till Sjövärnsskåren. Nu blir det en telefonintervju under pandemi-restriktioner. Vi träffade Ewa Skoog Haslum 2017 då hon var vicerector på Försvarshögskolan. Då berättade hon om sina första år i uniform med Hemvärns-ungdom och i Lottakåren.

Den bakgrunden återkommer nu Ewa Skoog Haslum till på frågan, vad betyder Sjövärnsskåren för dig och Marinen?

– Det är många i Marinen som kommer från Sjövärnsskåren, men jag var med i Hemvärnet och Lottorna. Sedan jag kom in i Marinen och nu som marinchef inser jag hur viktig Sjövärnsskåren är inte minst för rekrytering, en viktig samarbetspartner, säger Ewa Skoog Haslum.

KRIGSPACERINGAR

Krigsplacering av Sjövärnsskårens fartyg och besättningar är på gång, se intervju med **Fredrik Palmquist** sid 8.

– Krigsplaceringar kommer att behövas från frivilliga försvarsorganisationer, för vår del främst från Sjövärnsskåren, både i form av materiel och personal före och i händelse av krig. Jag ser nu också Sjövärnsskåren i ett perspektiv av totalförsvar.

För att du ska ha nytta av Sjövärnsskåren, vilket stöd kan du ge?

– Ja ... det är väl tvärtom. Det är Sjövärnsskåren som ska stödja Marinen. Men jag förstår vad du menar. När vi säger vad Marinen kan göra för Sjövärnsskåren så bidrar vi med personal till utbildningarna, främst sommarskolorna. Sommarskolorna är Sjövärnsskårens största projekt. De är en viktig rekryteringsplattform för oss.

SOMMARSKOLOR

Många anställda i Marinen har en bakgrund i sommarskolorna?

– Ja. Och vi har många anställda som tar semester eller får tjänst-

ledigt från oss för att jobba på en sommarskola. Det finns stor glädje för dem att vara med som chef eller instruktör på en sommarskola, säger Ewa Skoog Haslum.

I covid 19-spåret blev det inga sommarskolor förra året.

– Nej. Och tyvärr inga i år heller. Men vi måste följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Vi begränsar vår egen verksamhet, men vi upprätthåller beredskapen. Vi hoppas på nästa sommar.

Du sa på Skeppsholmen förra året på en coronasäkrad ordförandekonferens för Sjövärnsskåren att en flytt var aktuell från Märsgarn?

– Det är ett beslut som är fattat, men när är inte klart. Planen är att flytta verksamheten till Muskö. Det finns mycket känslor för Märsgarn, det är jag medveten om, men jag är säker på att positiva känslor också kan byggas på Muskö, säger Ewa Skoog Haslum.

JOBBI MARINEN

Vad har du att erbjuda ungdomar som funderar på Marinen?

– Världens bästa arbete. Och det finns flera typer av jobb, av yrken. Vi erbjuder utbildningar till specialistofficerare, till officer. Vill man också göra en civil karriär kan man gå reservofficersutbildning. Det finns många anledningar till att söka till oss.

Vad väntar du dig av dom som söker och blir anställda?

– Jag förväntar mig att man gör sitt bästa, att man verkligen accepterar miljön. Vi pratar mycket om Försvarsmaktens värdegrund. Den är grunden för att man själv ska trivas men också för att andra ska trivas. Värdegrund, engagemang och nyfikenhet. Det vill jag ha, säger

Ewa Skoog Haslum. ●

| **Text:** Per Lunqe

Marinchefen, Ewa Skoog Haslum om ungdomar, sommarskolor och att jobba i Marinen. Foto: Maja Hansson / Försvarsmakten

Förtöjning verkställd tillsammans med en samarbetspartner.

Marsgaisten och staräurar – inga hinder för utbildning

VAD HAR DENNA RUBRIK för innebörd kan man fråga sig? Marsgaisten är den ihållande fuktiga vinden som blåser in över ön. Vinden gör att det verkligen krävs att man är klädd på rätt sätt för att slippa frysa. Till detta kan sedan läggas staräurar, bakslag på vintern sju gånger efter starens ankomst. Även bläckäurar förekommer med samma innebörd. Vistas man tillräckligt länge i denna väderlek blir man förmodligen gaistariven både i ansikte och om händerna.

Under 2021 genomför Sjövärnsskåren Gotland ett flertal så kallade VU (VerksamhetsUppdrag). Säsongen inleds med utbildningen Navigatör Trossbåt. När vi besöker utbildningen låter solen värma skrovet på trossfärja 603 Fårö i Marinhallen i Fårösund. Men vädret kan skifta fort så här års. Till kvällen utlovar SMHI tilltagande vind, snöbyar och

två minusgrader. Detta utgör dock inte något hinder för att fullfölja utbildningen. Denna inledande kurs för året innehåller endast deltagare från Gotland. Ursprungligen var fyra deltagare anmälda, utfallet blev tyvärr bara tre p.g.a. civilt uppdrag.

PANDEMIANPASSAT

När vi då ändå pratar om antal deltagare uppkommer naturligtvis frågan hur man löser övernattnings med begränsade sovutrymmen ombord. Kurschef **Christer Wallin** förklarar att man även använder kårens andra fartyg för övernattnings i syfte att sprida deltagarna på ett Corona-säkert sätt. I Slite som natthamn använder vi Försvarmaktens lokaler på kajen, lokalerna erbjuder både lekionsutrymmen och övernattnings i enkelrum. Mer pandemianpassat kan det inte bli påpekar Christer.

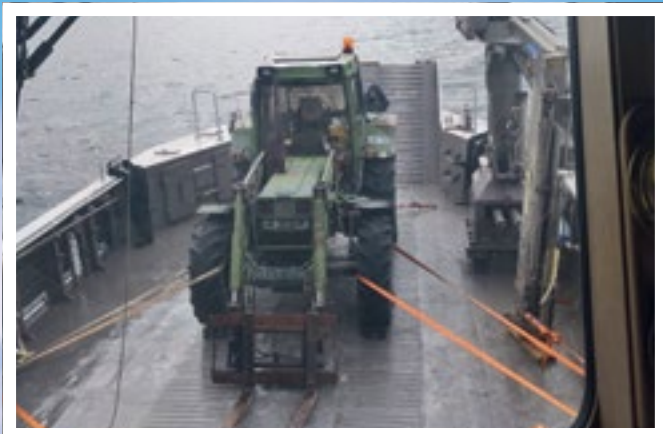
Eleverna lär sig dessa första dagar grundläggande hantering av fartygstypen. Instruktör **Jerry Jönsson** förklarar skillnaden på de olikfärgade hydraulrören i maskinrummet. Hantering av fartygets barlast och drivmedelstankar ingår också i kunskapsinhämtandet. Hantering av fartyget övas genom losskastning, navigering och angöring.

ÖPPET HAV

Under morgondagen ombaserar skolfartyget söderut öster om Gotland, vi får hoppas att vinden avtar under natten. Detta med vindar och hög våghöjd sätter emellanåt ”käppar i hjulen” när vi bedriver verksamhet. Gotland är ju i princip den enda kår som enbart agerar i öppet hav påpekar kurschefen. När jag möter kursdeltagarna efter tre dagars utbildning har ansiktsfärgen antagit en nyans av rött. Om det rör sig om gaistarivning vågar

Stora bilden: Östergarn sedd från havet.
Övre bilden till vän: Gör fast!
Nedre bilden till vän: Säkrad last på trossfärjan.

jag inte uttala mig om. Huddiagnos är inte en vetenskap som jag besitter.

LANDSTIGNING

En utav kursdeltagarna är den i Gotlands Sjövärnsskårs styrelse nyvalda ledamoten **Michael Nordin**. Michael berättar att man under dagen övat landstigning på en av öarna öster Gotland, samt fördjupat sig i de elektroniska navigationshjälpmedel som finns ombord. Innan natthamnen angjordes ägnades tiden åt

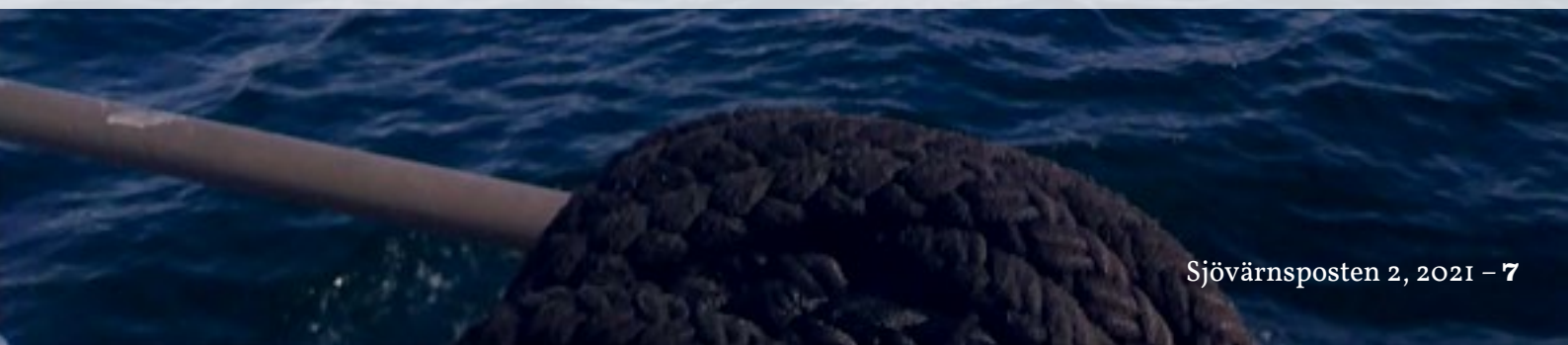
MOB-övning man över bord. Dagens övning avslutas med genomgång och erfarenhetsutbyte efter dagens övningar innan middag och en god enskild nattsömn.

Christer Wallin avslöjar att fortsättningen av utbildningen omfattar fortsatt förtrogenhetsutbildning, under morgondagen ingår bl.a. bekämpning av brand ombord, nödstyrning samt navigering utan elektroniska hjälpmedel. Under morgondagen kommer vi att återgå till

Fårösund. Vi kommer då att fortsatt kunna öva i Fårösundet utan att störas av den "utlovade" styva kulingen som förväntas drabba Gotland kommande dygn.

Innan utbildningen avslutas hjälps alla åt att få till den "nya" elektroniska redovisningen reseräkning och kursutvärdering. Bunkring av bränsle och vatten samt "Rent Skepp" avslutar veckans samvaro innan deltagarna skiljs åt. ●

| **Text och foto:** Jens Werkander

Sjövärnsskåren går in i basbataljoner – krigsplacering väntar

DET GÅR BRA FÖR MARINEN. Nedläggningar har ersatts av tillväxt.

– Vi ska stärka vår marina förmåga. Det säger **Fredrik Palmquist**, chef för marinstaben.

Detta är ett välkommet läge för Sjövärnsskåren. I Fredrik Palmquists synfält finns krigsplacering av Sjövärnsskårens fartyg och besättningar. De ska då exempelvis kunna gå in i marinens basbataljoner med placering i Karlskrona och på Ostkusten. De här bataljonerna ska verka inomskärs och ska vara rörliga.

VINSTEN

Vad vinner du på det här upplägget?

– Vinsten för mig blir att varje person som kan utbildas utanför min organisation är ett plus för mig. Annars måste jag

grundutbilda varje sjöman och krigsplacera dom. Kan jag få Sjövärnsskåren att bidra med individer, så betyder det att jag kan sätta ihop mina basbataljoner snabbare.

Och vad tror du vinsten blir för Sjövärnsskåren?

– Det här kommer att bli en tydligare uppgift för Sjövärnsskåren, där man utöver att utbilda till Hemvärnet får andra krigsbefattningar att utbilda mot. Jag hoppas att detta kan vitalisera utbildningsverksamheten. Vi för en dialog med Sjövärnsskårens ledning. Jag hoppas att det ska bli en vinna-vinnasituation.

TIDEN

Men allt tar tid.

– Att ta fram en ny förmåga kan ta upp till 15 år. Mycket materiel ska utvecklas,

köpas in och övas med, säger Fredrik Palmquist.

15 år kommer dock inte Sjövärnsskårens början till medverkan i basbataljoner att ta. Fredrik Palmquist räknar med att det, om allt går i lås, ska ske inom några år.

– Jag räknar med 2024. Vi ser framför oss en kraftig tillväxt från det året.

Marinchefen, **Ewa Skoog Haslum**, trycker på tillväxt inom sitt vapenslag när nästa försvarsbeslut slår igenom. Marinchefen intervjuas på sid 5.

– Vi ska stärka den marina förmågan, säger hennes stabschef, Fredrik Palmquist.

BASBATALJONER

Nu ska Marinen prioritera hur tillväxten ska ske.

– Jag vill direkt peka de två nya basbataljonerna.

Marinstabschefen Fredrik Palmquist har landat i frågor om krigsplacering.

Det är i dessa, om det som i dag är riktlinjer och dialog går igenom, sjövärns-kårister och deras fartyg ska krigsplaceras.

Marinen har fått möjlighet till fartygs-uttag, en moderniserad variant av tidigare lagstiftning. Liksom att Armén kan krigs-placera lastbilar, kan Marinen krigsplacera fartyg. Detta gäller under en beredskaps-höjning.

Marinen hyr?

– Jag ser att det vi nu har, en ny avtals-konstruktion med bland andra Sjövärns-kåren, uthyrning, att det är naturlig del av att de fartyg man i dag förhyr, kommer att förhyras på årsbasis. Det är en naturlig del, en koppling till en krigsplacering, säger Fredrik Palmquist. ●

Text och foto:

Per Lunqe

”Det här tycker vi är bra!”

HÅKAN RUGELAND, tidigare vice ordförande i Sjövärnsåkarens Riks-förbundsstyrelse, välkomnar **Fredrik Palmquists** planer för krigsplacering.

– Det han säger är mycket positivt, för det här har strävat efter under många år. Vi har en naturlig anknytning till hav och marina miljöer, kanske mer än Hemvärnet även om de har marina uppgifter, säger Håkan Rugeland.

Sjövärnsåkaren tillhörde Marinen fram till 1981, en del av den marina organisa-tionen. Vad skulle krigsplacering betyda för Sjövärnsåkaren, en nygamal krigs-placering?

– De marina delarna har vi redan, det är att köra båt och hantera materielen. Det vi måste komplettera med är en grundläggande militär utbildning för frivilliga.

Sjövärnsåkarens uppgifter med krigs-placering?

– Vi kommer inte att bidra med stridande förband. Det blir logistik, transporter i skärgårdarna, säger Håkan Rugeland.

2024?

– Jag vet inte varför vänta till 2024? En organisering av krigsförbanden pågår nu.

Vad betyder krigsplacering för Sjövärnsåkaren?

– Vi får en tydligare målbild, vad vi utbildar mot. Våra fartyg kommer att krigsplaceras och det är en definitiv fördel med att Marinen hyr våra fartyg på årsbasis. Vi får se hur Marinens anbud utvecklas, säger Håkan Rugeland. ●

Text och foto: Per Lunqe

Håkan Rugeland:
Vi är redo före 2024!

Sjövärns kåren siktar mot framtiden.

Med sikte på framtiden digital stämman

ÅRETS FÖRBUNDSSTÄMMA blev liksom förra året en digital stämman, ett zoom-möte med 37 delegater från 14 kårer. Framtidsfrågor diskuterades, ett andrum mitt i pandemin. Förbundsordföranden **Annicka Engblom** ledde stämman och vid sin sida hade hon styrelseordföranden **Anders Kallin**, generalsekreteraren **Staffan Forssell** och **Mats Hansson**, tidigare generalsekreterare.

VAR ÄR VI?

Annicka Engblom satte agendan för stämman:

– När vi träffades 2020 hoppades vi nästa gång träffas öga mot öga. Men pandemin ... Förra våren hoppades vi på sommarskolor. 500 ungdomar drabbades. Det blir inga i år. Nu kan

vi istället reflektera. Var befinner sig 100-åringen? Vilka arbetssätt har vi, organisation och förväntningar, uppdragsgivare?

Detta blev samtalsämnen under stämman. Men först tog sig ÖB, Micael Bydén tid att medverka. Det gjorde han digitalt men hans tal gick igenom:

– Vi går mot en starkare organisation. Vi har en resa mot 2030. Vi lägger grunden i dag. Vi behöver er.

ÖB: INGA GENVÄGAR

Det här går hem hos Sjövärns kåren. Det Försvarsbeslut som ÖB har i ryggen, det är också en skjuts för alla frivilligorganisationer, inte minst, som ÖB sa, Sjövärns kåren. Men allt är inte en dans på rosor. Vi är inne i tredje vågen. Inga lättnader utan restriktioner.

– Det finns inga genvägar. Jag förstår er besvikelse över att det inte blir några sommarskolor, inte i år heller, sa ÖB.

BYRÅKRATI

ÖB fick frågor från delegaterna. **John Fritsch** berättade om Försvarsmaktens byråkrati i Göteborg. **Peter Priebe** hade frågor om fartyg. ÖB tog till sig. Hans budskap var positivt.

– Det är glädjande att Sjövärns kåren får och tar mer ansvar. Ni vill, och vi behöver er rekrytering. Jag behöver personal, det är det viktigaste för mig. Och vi ska behålla våra rekryter. De behövs i en större organisation.

ÖB konstaterade också att det är fler kvinnor i officersprogrammen än tidigare.

– Det är ingen rättvisefråga, det är en fråga om förmåga, sa ÖB.

REDERI

ÖB tackade för sig och framtidsfrågorna för Sjövärnsåren tog plats, en strategi mot 2030, ungdomar, fartyg och redarfrågan. Om den berättade vice ordföranden Magnus Byström för dagen på plats i Helsingfors och här kändes det som digitala träffar har sina fördelar.

– Vi siktar på att ha riktlinjerna klara vid halvårsskiftet, sa han.

Går allt vägen kommer Sjövärnsåren att vara en redare med kårerna som ägare till fartygen. Rederiet hyr de här fartygen och ska bygga upp ett ledningssystem för sjösäkerhet. Annicka Engblom ställde den fråga som många kårer ställer sig: Nya fartyg?

– Parallellt planerar vi på sikt för lämpliga plattformar, sa Magnus Byström.

SOMMARSKOLOR

Staffan Forsell hade hoppats på sommarskolor i år.

– Men, slutligen fick vi ett nekande besked från Försvarsmakten, sa han.

Staffan Forsell lyfte dock frågan om hur sommarskolorna ska se ut i framtiden. Det finns frågor om egna platser, liksom på Lungön. Egna sommarskolor i egen regi.

Richard Wendt som skriver härintill hoppas mycket på en hemortsutbildning i sommar, i stället för sommarskola (se sid 24). Det finns hopp också i en pandemi.

| **Text och foto:** Per Lunqe

Förbundsstyrelsen till nästa stämma

Annicka Engblom, förbundsordförande

Anders Kallin, styrelseordförande

Magnus Byström, vice ordförande

Mats Hansson, vice ordförande

Ledamöter:

Johan Lindroth

Magnus Lindstedt

Markus Widborg

Jens Werkander

Isabelle Robertsson

Christian Madsen

3 tycker om stämman

Richard

Richard Wendt, ordförande för Södertörns Sjövärnsår rapporterar från förbundsstämmen:

Kåren representeras av **Jenny Keller, Fredd Rotshild, Julius Karlbom, Mikael Arding** och mig på Riksförbundets Digitala förbundsstämma. Årets chef och tillika Sveriges ÖB håller anförande om behovet av samverkan. Grattis till förtroendeposterna alla i förbundsstyrelsen! Nu önskar vi att nästa valberedning lyckas locka in lite fler kvinnor i styrelsen.

Frågorna om nya stadgar, ekonomiskt lån till kår och ny valberedning hänvisades till den extra förbundsstämmen som kommer ske inom kort.

| **Text:** Richard Wendt

Mikael

Mikael Nocera representerade Göteborgs Sjövärnsår på stämman. Vad tycker du?

– Både bra och mindre bra, säger Mikael.

Mikael tycker det är bra att framtiden diskuterades. Men han hade hellre pratat framtid mot 2024 än 2030.

– Det är många frågor som borde lösas redan nästa år. Hur gör vi med våra sommarskolor? Hur blir det med Märsgårn, med Kungsholmen och med Känsö? frågar sig Mikael.

I Göteborg har redan kåren börjat sondera alternativa platser för sommarskola när Känsö kan bli en plattform för Försvarsmakten. Och han tycker att båtfrågan borde getts mer utrymme på stämman.

| **Text:** Per Lunqe

Linnea

Linnea Stake förde som en av fem delegater Sjövärnsåren Stockholms talan. Hur gick det?

– Det var bra att vi kunde genomföra en stämma. Och verkligen roligt att ÖB tog sig tid, inte för inte blev han Årets chef, säger Linnea.

Strategifrågor?

– Jag tycker att vi behöver träffas öga mot öga, inte via en skärm. Det här är frågor som kräver att vi träffas på riktigt. Vi är en bit från en bra strategisk blick mot 2030, men det är dock en bra horisont.

Frågor som ligger närmre i tiden?

– Båtfrågan är en. Men den tycker jag att vi fortsätter med på nästa ordförandekonferens och då hoppas jag att det finns underlag, säger Linnea.

| **Text:** Per Lunqe

Uppifrån och ner:
Richard Wendt, Linnea
Stake och Mikael Nocera.
Foto: Sjövärnsåren

Tack ÖB för att du var med!

FÖRBUNDSSTÄMMAN FICK på grund av fortsatt rådande pandemisituation även i år genomföras digitalt, men denna gång med professionell, teknisk hjälp och under ledning av en liten, men tapper skara på Drottning Victorias Örlogshem.

Efter en kort inledningshälsning lämnades ordet över till stämmans huvudtalare, Sveriges Överbefälhavare **Micael Bydén**. ÖB redogjorde för vad det senaste försvarsbeslutet innebär för Försvarsmakten, vars innebörd förstås är positiv då den är inriktad på tillväxt, men även behäftad med stora utmaningar. Inte minst vad det gäller utvecklingen av totalförsvaret och tillväxten av och tillgången till personal.

ÖB TOG TIDEN

ÖB har alltid varit en stark förespråkare för de frivilliga försvarsorganisationerna, våra kompetenser och roll för samhällets skyddsförmåga. Han framhöll och berömde särskilt oss i Sjövärnsskåren för vår professionalism och ungdomsutbildningar av hög kvalitet. Det är viktigt för alla oss i organisationen att få höra det när vi i den vardagliga kårverksamheten tampas med olika problem samt att ÖB även tog tiden att svara på frågor, lyssna och ta till sig de problem vi önskar ha lösta för att samarbetet ska kunna fungera bättre. Sjövärnsskåren vill framföra ett varmt tack till ÖB för hans medverkan.

Stämman fortsatte därefter med redogörelser från styrelsen av årets arbete och återrapportering av tidigare motioner. På grund av pandemin har en del arbete fått skjutas på framtiden, men att bland annat få hälsa Bohusläns SVK varmt välkommen som fullvärdig medlem var särskilt glädjande.

FÖRBÄTTRAS

Stämmoförhandlingarna som därpå följde löpte på bra och innehöll väldigt intressanta och konstruktiva diskussioner, bland annat kring de olika motioner som väckts. De godkändes samtliga och jag vill rikta ett varmt tack till de kårer som bidragit till dem. Det är på det här sättet

Presidium för digital förbundsstämma: Fr v Staffan Forssell, Annicka Engblom och Mats Hansson. Foto: Sjövärnsskåren

Sjövärnsskåren utvecklas och ständigt förbättras.

I riksförbundets styrelse lämnade **Håkan Rugeland**, **Ida Pählman** och **Raymond Iller** sina uppdrag. Stort tack för era insatser och varmt välkomna ombord till **Magnus Lindstedt**, **Jens Werkander** och **Mats Hansson**. Under- tecknad, styrelseordförande, valbered- ning, revisorer och revisorsersättare valdes om för ytterligare ett år. Varmt tack för förnyat förtroende. Det är en ynnest att få företräda denna fantastiska organisation! GMY! ●

Text: Annicka Engblom,
Förbundsordförande för Sjövärnsskåren

ÖB, presidiet och stämmodeltagare
sedda i reds skärm. Foto: Per Lunq

Nytt välkommet tillskott: Pioner Viking

UNDER SENHÖSTEN TILLDELADES ett antal kårer totalt sex nya RS Quest segeljollar. Detta har nu följts upp med införskaffande av ett antal säkerhets-/ följebåtar, totalt fyra till antalet. Valet på typ av båt föll på Pioner som redan finns inom Sjövärnsskåren. Modellen vi valde var Pioner Viking. En styrpulpbåt med höga fribord och med kapacitet att ta sex passagerare. Pionerbåtarna tillverkas i ett plastmaterial som innehåller UV-stabilisator som gör att båten behåller färg och materialstyrka länge. Plasten är jämfört med glasfiber stryktålig och fungerar utmärkt i kontakt med RS Quest.

Tidigare har vi bland annat använt Yxlö som följebåt vid segling, en båt i hård aluminium och med många skarpa kanter, mindre lämplig som följebåt. Vi ökar nu vårt säkerhetstänk vid segling genom införande av moderna funktionella följebåtar. Båtarna är utrustade med en 40 hk Yamaha utombordare som ger en maxfart på 27 knop vid lättare last. Stuvningsutrymmen är goda så båten fungerar

väl som plattform att lasta tält och övriga förnödenheter vid långsegling. De tre första båtarna har tilldelats Västernorrland, Göteborg samt Öresund. Kårer kan nu på- börja förtroghetsutbildning på typen. ●

Text och foto: Mats Hansson,
vice ordförande Sjövärnsskårens
Riksförbund

Data Pioner Viking

Längd och Bredd: 4,50 x 1,90

Vikt: 325 kg (410 kg med motor)

Ordförande Göteborgs Sjövärnsskår John Fritsch förbereder transport av kårens Pioner från leverantören i Norrköping till Göteborg.

Vädret och Hoburgen är Arendt Engströms liv.
Foto: Hanna Mi Jakobson

Arendt

– sjövärnsskårist som följer vädret

ARENDE ENGSTRÖMS LIV är väder. På Hoburgen följer han årstidsväxlingarna. Och han är sjövärnsskårist.

Vi fick ett brev från **Christer Wallin** som vet vad som är värt att veta om Gotland och intressanta människor på ön. Så här skriver Christer:

”Arendt Engström är medlem i SVK Gotland sedan 2004 och är alltid med på arbetshelgerna på Sjövärnsgården och är den som har tillsyn under vintern av anläggningen. Trevlig kille som kan berätta mycket. När jag tjänstgjorde på Gotlands militärkommando var Arendt en av de personer som rapporterade in fartygsrörelser som han observerade. Ibland när han inte kunde bedöma vilken fartygstyp han observerade så konstnär som han är så skissade han en bild på fartyget och faxade in till mig på sjöbevakningen.”

VÄDRET

Vi läser en intervju i Gotlands Allehanda, postar för säkerhets skull ett vykort och blir uppringda. Samband upprättas.

Du bor på Hoburgen och jobbar som väderobservatör åt SMHI. Hur är vädret i dag?

– Strålände solsken, fem till sju sekundmeter. Stilla i morse, säger Arendt.

Han har koll på väder efter sex år på Gotska sandön och 43 år på Hoburgen, i vädret på radion ”Hoburg”, men det finns bara en så Hoburgen får det bli. Arendt har sett det bli varmare.

VÄXLINGARNA

Förr i tiden gick han upp var tredje timme på natten och observerade vädret.

– Jag lever med det. Om man sover hela natten missar man en tredjedel av dygnet.

Du ser växlingarna?

– Ja.

Våren har kommit till Gotland när vi talas vid. Men det har varit en snöfattig vinter på ön, Arendt har som mest mätt

upp tre centimeters snödjup. Det blir varmare.

BÄTTRE VINTRAR

Hur gammal är du, frågar Arendt. Jag svarar 62 i sommar.

– Då har du sett samma sak, säger han. Jo. Det var bättre vintrar förr.

Hur kom det sig att du gick med i Sjövärnsskåren?

– Jag blev bekant med Christer. Bra folk i Sjövärnsskåren.

Sjövärnsgården?

– Jag har tillsyn. Och på arbetshelgerna brukar vi vara ett tiotal som hjälper till.

Det har varit en hel del renovering och upprustning. Fasaden har bytts. Två rum har blivit ett. Ett gammalt skjul har rivits.

HAVET

När upptäckte du havet?

– Jag åkte med tåget till Slite med mamma när jag var fyra år. Det var sommarväder. Det var första gången jag såg havet och horisonten, säger Arendt.

Då och där visste Arendt var han skulle tillbringa sin tid när tillfälle uppstod, och det gjorde det med ett första jobb på Gotska sandön som tillsyningsman.

TRIVS SJÄLV

Nu bor du strandnära, som en mäklare skulle uttrycka det?

– Ja. Omgiven av Östersjön från tre håll.

Arendt mäter också ytemperaturen i vattnet. Gillar du att bada?

– På sommaren.

Du lever lite för dig själv på Hoburgen. Hur är det?

– Jag tycker att det är en styrka att man trivs med sig själv. Det gör i alla fall jag.

Har pandemin påverkat dig?

– Det tycker jag inte. Jag lever med naturen och den smittar eller smittas inte, säger Arendt. ●

| **Text:** Per Lunqe

Joakim Boberg är en av medlemmarna som hugger i. / Janne Ernstgård har koll på båten. / Thomas Zettergren och Joakim Wohlfeil i maskinrummet får instruktioner. / Malin Söderhaw är nästan alltid med när Roslagen kallar.

Service i Roslagen

LAGOM TILL VÅRDAGJÄMNINGEN gjorde Sjövärnsskåren i Roslagen en rejäl service på en av kårens stridsbåtar, SVK 120. Med på servicen vid Hysingsviks brygga var kårens ordförande **Janne Ernstgård** och **Joakim Wohlfeil**, **Malin Söderhaw**, **Thomas Zettergren** och **Joakim Boberg**.

Motorn fick en genomgång. Olja, filter och även en laddare byttes. Motorn har trots att båten är 24 år bara gått 1700 timmar.

SVK 120 togs i drift 1997 och användes av Älvsborgs amfibieregemente i Göteborg

för att läggas på land 2004 vid timeouten. Göteborgs amfibiekårsförening fick tio stridsbåtar och har skänkt två av dom till Sjövärnsskåren i Roslagen.

SVK 120 blev efter servicen ganska omgående förklarad operativ hos Sjöfartsverket, JRCC och räddningstjänsten i Norrtälje. Kåren har skrivit ett uppdaterat avtal med Norrtälje kommun och räddningstjänsten i kommunen och har genom det fått permanent tillgång till Rakel som är en förutsättning för operativ verksamhet. **Erika Lindström** på Sjövärnsskårens kansli har hjälpt till med detta.

Inför nästa vinter planerar kåren att köpa en sväware och vill man bidra till detta kan man sätta in ett bidrag till kåren genom att swisha bidraget till nummer 1233597564 och märka det "Sväware". Kåren har även en insamling på Facebook och har äskat pengar från ett par olika stiftelser.

| **Text och foto:** Per Lunqe

Henrik rekryterar i hela Norrland

HUR GÖR MAN FÖR ATT FÅ fart på rekryteringen till Hemvärnet med marina uppgifter? Vi har pratat med **Henrik Wiklund** som är rekryteringsansvarig i Västernorrlands sjövärnsskår.

Henrik hade tidigare suttit i kårstyrelsen och bestämde sig för två år sedan, nu skulle han jobba med rekrytering. Hans område är stort, kusten från Gävle till Kalix, 80 mil. Han rekryterar till båtplutoner i fyra hemvärnsbataljoner, Medelpads, Ångermanlands, Västerbottens och Gränsjägarbataljonen med huvudort Kalix.

BEFATTNINGAR

Befattningarna Henrik besätter är maskinman, besättningsman, båtchef, stf plutonchef, plutonchef, tekniker och sjötransportledare. Utmaningen är stor, det finns 70 procent vakanser på Norrlandskusten.

Var är underskotten?

– Det är över hela linjen men mest sjötransportledare, säger Henrik.

Hur gör du för att lyckas?

– Senast gick vi ut med reachmee-annonser via Arbetsförmedlingen och Blocket jobb. Vi fick en hel del napp där.

DIGITALA

Ett annat bra digitalt verktyg som Henrik använder är Argo för att hantera kurser för de han rekryterar.

Henrik har haft stor hjälp av Sjövärnsskårens nationellt rekryteringsansvarige, **Carl-Johan Tersmeden**, både med verktygen och hur han ska lägga upp rekryteringen.

En väg som fungerar är vad Henrik Wiklund kallar ammunitionsutjämning.

– I Stockholm finns många som vill ha befattningar, men de är fyllda.

Sjövärnsskåren måste ta hand om de här människorna också. Vi erbjuder dom att söka till en båtpluton på Norrlandskusten.

LÅNGA RESVÄGAR

Lång resväg?

– Egentligen inte mycket resa i tid.

Om de ska göra fem dygn så behövs bara ytterligare ett halvt dygn för resa upp och lika lång tid tillbaka, säger Henrik.

Tycker du det är roligt att rekrytera?

– Ja. Det tycker jag verkligen. Och jag lär mig. Har bara haft rekryteringsuppdraget i två år. Rekrytering är ett arbete som tar tid, man måste vara uthållig.

Något du skulle vilja ha som rekryterare?

– Det vore bra med en rekryterarkonferens där vi kan mötas och lära av varandra, säger Henrik.

GILLAR FRIVILLIGHET

Henrik blev Sjövärnsskårens 4000:e medlem 2011. Den här frivilliga

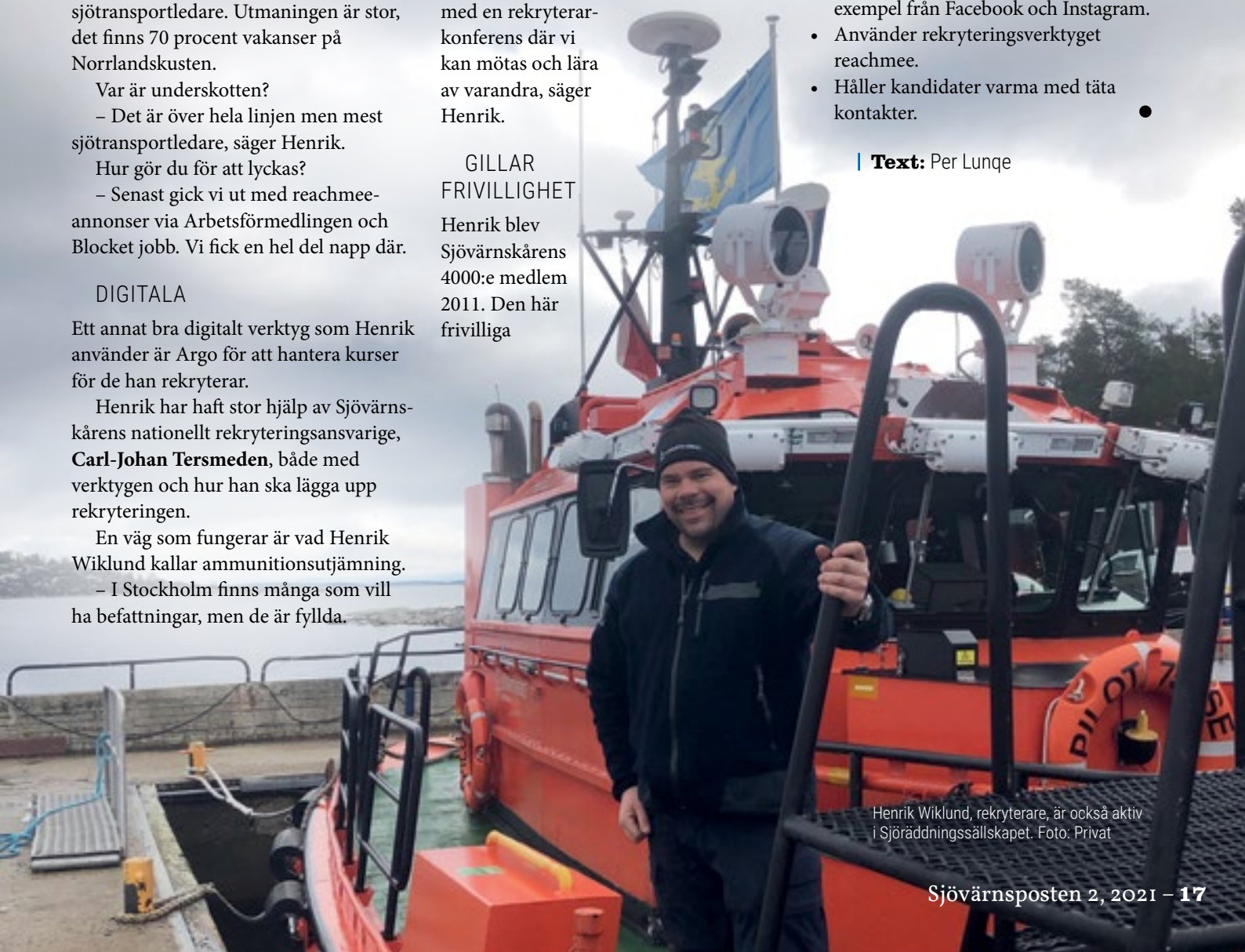
försvarsorganisationen passar honom bra, för Henrik gillar frivillighet och sjön. På mellanstadieskolan där han nyligen hoppat in som lärare kallar eleverna honom Båt-Henke. De vill veta om livet till sjöss och Henrik berättar.

Han är båtchef i en båtpluton. Han har jobbat på isbrytaren Ymer. Han har varit båtsman för Sjöfartsverket. Matros för Trafikverket och styrman på en bogserbåt. Han har tagit N7. Och Henrik är aktiv befälhavare på Sjöräddningssällskapet.

Henriks strategi för att lyckas:

- Bra samarbete med Hemvärnets utbildningsgrupper.
- Kandidater från Stockholmsområdet.
- Bearbetar listor från kampanjer, till exempel från Facebook och Instagram.
- Använder rekryteringsverktyget reachmee.
- Håller kandidater varma med täta kontakter.

| **Text:** Per Lunqe

Henrik Wiklund, rekryterare, är också aktiv i Sjöräddningssällskapet. Foto: Privat

Larmrek för Roslagens stridsbåtar

Coronasäkrad rek.

LÖRDAG MORGON vid Hysingsviks brygga, mellan Penningby och Furusund. Trafikverket har satt upp en ny skylt "Sjöräddningsstation" där man svänger in mot bryggan. Sjövärnskåren i Roslagen som ska reka vattnen där kåren med sina två Stridsbåt 90E har jour åt Sjöfartsverket, JRCC och räddningstjänsten i Norrtälje. Det är vatten där det i övrigt saknas sjöräddningsresurser och Roslagens Sjövärnskår har avtal att inom 15 minuter från larm kunna lämna kaj med en Stridsbåt.

RAKEL

Kåren tecknade nyligen ett nytt och uppdaterat avtal med Räddningstjänsten i Norrtälje där de fördjupar samarbetet mellan organisationerna och där kåren får permanent tillgång till Rakel via Räddningstjänsten.

– Detta är ett otroligt viktigt avtal för kåren och Rakel är helt avgörande för att vi ska kunna vara med och göra den nytta som är tanken med vårt uppdrag från MSB säger **Janne Ernstgård**, ordförande i kåren och den som varit drivande i frågan.

UPPSTART

Joakim Ågren från Stockholm är på plats vid de två stridsbåtarna. Sjövärnspostens redaktör är på plats och snart kommer **Peter Österman**, **Thomas Zettergren**, Janne Ernstgård och **Jessica Kallin** med hunden Kep, en pigg hund som tränas för att bli sjöräddningshund.

Först åtgärdas SVK 120. Thomas byter hydraulslangar. Peter höjer radarn. Den nya livflotten som ligger framför är för hög. Joakim hjälper till. Motorn startas och snart kommer kylvattnet

igång. Sjökortsgenomgång. SVK 127 och 120 lägger ut. Solen skiner och sjön är lugn. En riktig bra lördag i Roslagen. Förtrogenhet med larmområdet står på agendan.

BRYGGOR

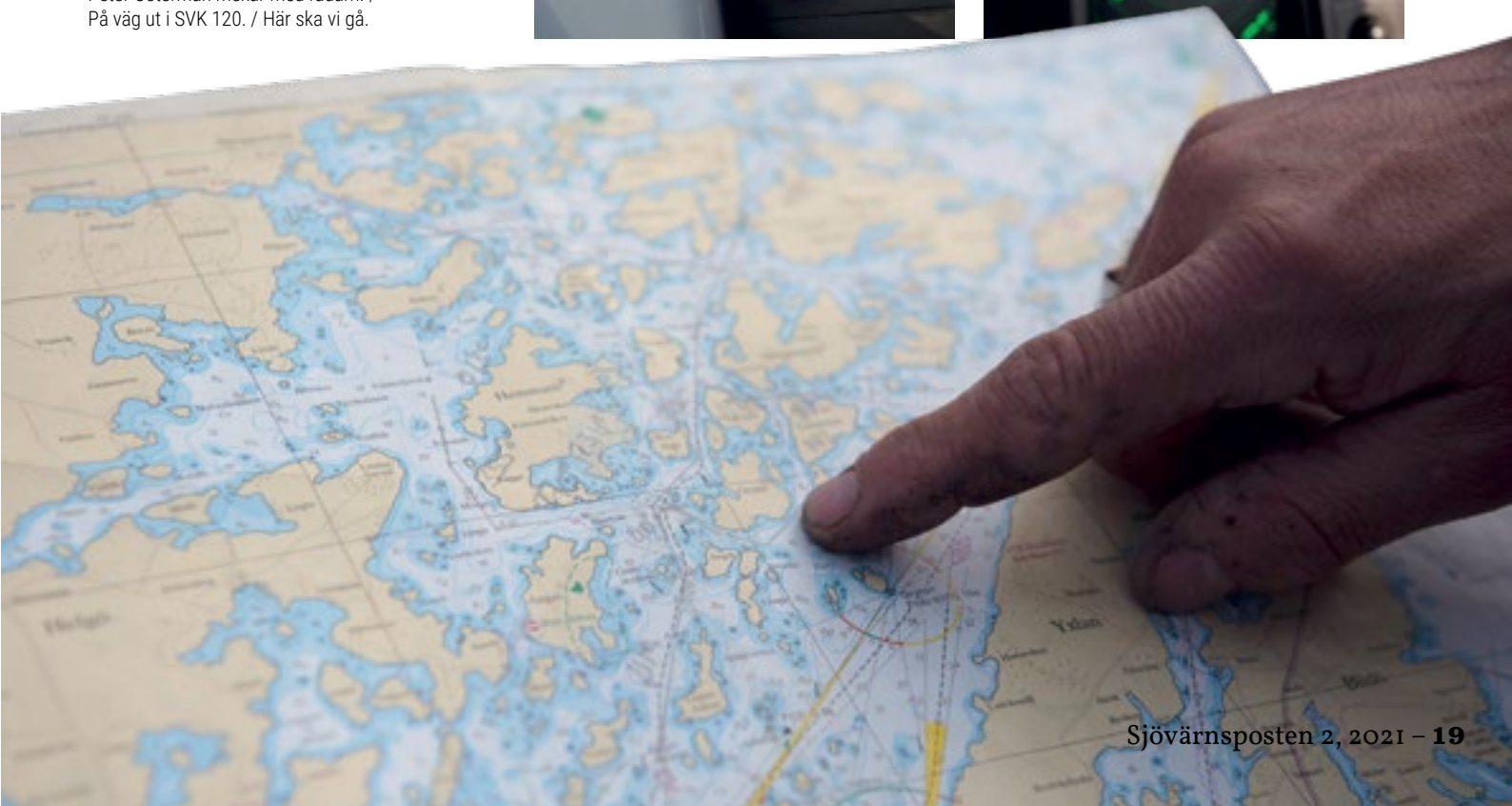
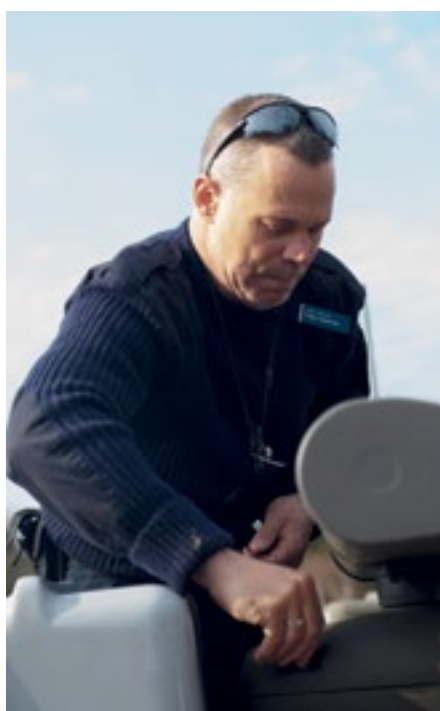
Vi går i ett område mot Yxlan i öster och Norra Ljusterö i söder. Janne visar var bryggor ligger och lämpliga vägar dit. Först under Svartnöbron som bär vägen mot Furusund. I SVK 120 styr Peter och Joakim sköter radion och gör anteckningar i sjökortet var bryggorna ligger. Båtarna går i rote. Ibland 5 knop, ibland 40.

På Siarö övar besättningarna brand. Joakim har tidigare förövat lite, tagit upp pumpen, fäst slangen och dragit igång. Fel munstycke. Vattnet forsade över däck. Rätt munstycke och en fingerad brand på Siarö.

Lunch med fältportionspåsar vid Hemmarö. Nya bryggor. Båtarna går mot Gregersboda, söder om Bergshamra mot ett spelat hjärtstopp. Det går undan. Men Janne bryter och båtarna går tillbaka mot Hysingsvik. Stridsbåtarna görs klara för nästa losskastning. ●

Text och foto: Per Lunqe

Uppifrån och ner: Ny prydlig skylt. /
Peter Osterman mekar med radarn. /
På väg ut i SVK 120. / Här ska vi gå.

Pandemidigitalt i Stockholm

KÅRENS FÖRSTA DIGITALA kårstämma är nu genomförd kvällen den 25 februari utan större missöden eller teknikproblem.

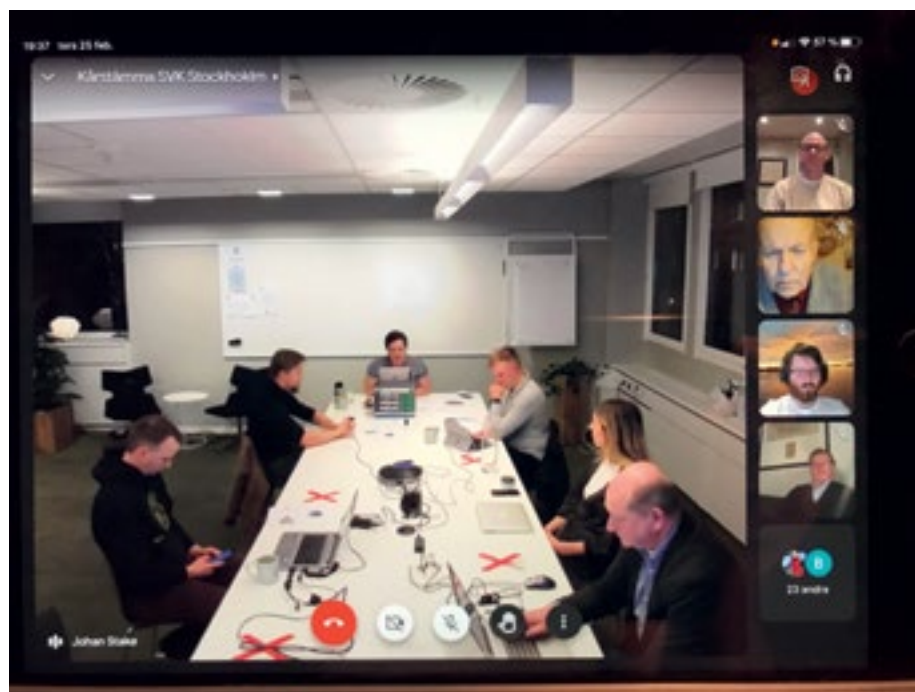
Enligt tradition gick styrelsen först igenom verksamhetsberättelsen för 2020 innan ordinarie kårstämmoförhandlingar drog igång.

Röstlängden fastställdes till 30 röstberättigade och en gäst, en något förändrad arbetsordning användes för att underlätta förandet vid det digitala mötet. Deltagarna uppmanades meddela om de motsatte sig något föreslaget beslut innan det klubbades igenom.

Kårstämman gav styrelsen ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2020 och valberedningens förslag godkändes, därefter konstituerade sig styrelsen.

Nu får vi verkligen hoppas att kårstämman 2022 kan genomföras som fysiskt möte, även om vi även fortsättningsvis kan erbjuda möjligheten att delta digitalt – ett bra sätt att värna föreningsdemokratin!

Text: Linnea Stake, ordförande
Sjövärnskåren Stockholm

Ledningen håller i stämman. Foto: SVK Stockholm

Fotokurs

Det är många sjövärnskårister som tar bilder till sjöss. Det är en styrka för Sjövärnsposten. I nästa nummer kommer vi att skriva några stolpar för hur man tar bra bilder med mobilkameran. Det blir en liten fotoskola.

Håll ut till dess och fortsatt fota!

Red.

På kurs med Kalmarsund

PANDEMIN HAR FÖRSTÅS drabbat oss hårt, med kraftigt påverkad och i många fall inställd verksamhet. Trots det pågår det i alla en del saker: vi har fått nya segelbåtar (två RS-Quest) via riksförbundet och planerar för vårens ungdomsseglingar. Vår vuxenverksamhet som legat i träda under många år håller nu på att startas upp igen, mycket till följd av ett samarbete med Norra Smålands sjövärnskår. Vi försöker nu att rekrytera två besättningar ur vår egen kår till SVK Huvudskär. När våren och vaccinationerna kommit lite längre kommer vi att återuppta renoveringen av vår sjöbod och brygga i Kalmar.

Text: Johan Rosenqvist

Trassel med utskick från medlemsregistret

HAR DU SOM MEDLEM inte fått årets inbetalningskort?

Hör av dig till kåren, så vi kan efter-söka fel i det centrala medlemsregistret!

Sjövärnskåren Stockholm har som vanligt i årets början skickat ut kallelse till kårstämman och avier för inbetalning av medlemsavgifterna till våra medlemmar via det centrala medlemsregistret. Det

har dock kommit till vår kännedom att detta inte har fungerat som vi förväntat oss.

Det digitala utskicket kan hamna i er skräppost, men i vissa fall så har det inte kommit fram alls. Detta är viktigt för oss att få veta, så vi kan åtgärda felen i samarbete med kansliet på Sjövärns-kårens Riksförbund.

Vi beklagar det inträffade, ber om er förståelse och att ni har tålamod med trasslet, så ska vi göra vad vi kan för att åtgärda felet och försöka säkerställa att det inte händer igen.

Text: Per Nordlund, sekreterare
Sjövärnskåren Stockholm

På kurs mot fartygschef, Lars Palm (t v) instruerar Conny Rosén. Foto: Per Lunqe

2021 års kurschefskonferens – en digital historia

ÅRETS KURSCHEFSKONFERENS för SVK kurschefer samt kårordföranden genomfördes denna gång som digitalt möte via teams söndag den 14/3 mellan klockan 1000 och 1200.

Två veckor innan mötet uppmanades samtliga inbjudna via mail att skicka in eventuella frågor samt ämnen som man önskade att mötet skulle ta upp vid konferensen.

Mötets ordförande var **Staffan Forssell**, SVK generalsekreterare. Som konferenciär fungerade **Björn Almqvist**. Den tekniska supporten stod **Carl-Johan Tersmeden** för. Föredragshållare var Staffan Forssell, **Erika Lindström**, **Åsa Wentzel**, **Magnus Byström**, **Björn Almqvist** samt **Magnus Lindstedt**.

De punkter som togs upp under mötet var:

UPPDRAG

- Tilldelning av uppdrag och utbildningar från FM (VU) och MSB

- Uppdragsmedelsblankett
- Budgetmall och hur den ska användas.
- Dialoger verksamhetsåret 2022

UTBILDNING

- Översikt utbildningar.
- Förslag utbildningsgång instruktörer.
- Inventering av SVK instruktörer.
- Digital kursansökan
- Digital Kursrapport
- Digital Kursutvärdering
- Digital reseräkning
- Förslag utbildningsgång instruktörer
- Inventering och dokumentering kompetens

EKONOMI

- Ekonomisk uppföljning FM och MSB
- Hantering av fakturor
- Rutin för bränslehantering fartyg

ÖVRIGT

- Fartygsklassning, arbetsläget
- Riskanalys COVID-19

Efter de formella föredragningarna gavs möjlighet för samtliga att ställa frågor till mötet.

Vid det digitala mötet deltog 43 personer från 13 kårer samt från SVK RF kansli.

Vi kan efter mötet konstatera att det var fullt möjligt att på ett nöjaktigt sätt genomföra konferensen digitalt via teams trots många deltagare. Dock kan man inte erbjuda den interaktion mellan deltagare och föredragshållare som man kan få till stånd då mötet genomförs som ett fysiskt möte.

Inför 2022 hoppas vi alla att det åter går att genomföra konferensen som ett fysiskt möte. ●

Text: Erika Lindström, utbildnings- och utvecklingsansvarig, Sjövärnsskårens Riksförbund

Sjövärnsgården:

Körkmack, rabbishul och Hoburgsgubben

I SLUTET PÅ MARS när vårdagjämningen gör att dagarna blir längre är det hög tid att iordningställa Sjövärnsskären Gotlands kursanläggning Sjövärnsgården på södra Gotland. Varje år träffas ett antal medlemmar så här i vartider för att städa bort vintern. Denna marshelg var inget undantag även om antalet deltagare var tvunget att begränsas i dessa pandemitider. Anläggningen som tillhör Fortifikationsverket, hyrs och driftas av den lokala Sjövärnsskären här på ön sedan 1993. Sjövärnsgården håller en enkel och trevlig vandrarhemsstandard, med 45 bäddar i 17 rum.

ERBJUDER

Vi kan erbjuda övernattnig som lämpar sig för enskilda, mindre sällskap och större grupper (när inte pandemin styr verksamheten) i en avslappnad atmosfär med rum från enkelrum och upp till 4-bäddsrum. På innergården, precis vid Hoburgens södra fot, finns en stor

grillplats. Med klinten som bakgrund ser och hör man vågorna svepa in över pallkanten och de skapar tillsammans en unik atmosfär vid middagsbordet. Vid kyliga kvällar kan man välja att ta sin kopp kaffe i dagrummet, som med sina panoramafönster ger ett ypperligt tillfälle att studera naturen och fåglarna lite närmare eller bara njuta av solnedgången över havet.

Övningen startade redan på fredagskvällen med en gemensam middag tillagad av vår eminenta från riksförbundet välkända **Britt-Inger Jöniger** som stugvärd. Anläggningen hålls årligen öppen från april till september, lite beroende på bokningsläget. Vi tar emot grupper från Forsvarsmakten, ornitologer, privatpersoner bemanning till fyrvisningar i Hoburgs fyr m.fl. under sommartid. Här kan man verkligen njuta av lugnet, vi har WiFi i anläggningen, men mobiltäckningen är i princip lika med obefintlig. Läs mer om anläggningen och hur du

kan boka till fördelaktigt pris. Googla på "Sjövärnsgården Gotland".

FLORA

Nu till ett försök till förklaring av rubriken. I många avseenden har Gotland en unik flora och fauna. Så här i vartider är antalet orkidéer ett vanligt inslag i floran. Av Sveriges 44 orkidéer finns hela 35 stycken på Gotland. Att det finns så många arter på Gotland beror på den kalkrika berggrunden och att det finns stora naturliga slätter- och betesmarker. Vid rätt årstid kan du gå runt Tingstäde träsk och hitta 27 olika orkidéarter.

En annan ofta sedd gäst är körkmacken. Körkmack heter på svenska riddarskinnbagge. De gillar att samlas i "klumpar". På latin heter djuret "Lygaeus equestris", varav det sista ordet betyder riddare ty de svarta fältet på ryggen sägs påminna om ett riddarkors. Körkmacken är också Gotlands landskapsinsekt. Den rödsvarta skinnbaggen lever på frön av tulkört

Till vän: Inskikt från havet.

Till hö, uppifrån och ner: Gun putsar fönster. /
Rabbishål. / Körkmack. / Målning.

och dess namn kommer av att den ofta övervintrar i stora mängder i just kyrkor och på Sjövärnsgården.

RABBIS

Rabbis kallas vildkanin på fastlandet. Sådana planterades in på Gotland i början av 1900-talet varvid populationen formligen exploderade, de är flitiga vid sina sysslor, men den är inte längre lika talrik som i mitten på 1900-talet, då det vid enstaka större jakter kunde skjutas över 1000 sådana per dag. Rabbis torde väl för de flesta svenskar utgöra ett annorlunda inslag i naturen, allra helst sena kvällar och tidiga morgnar då man kan få se dem skutta praktiskt taget överallt, såvitt nu inte virus-sjukdomen myxomatos tillfälligt slagit ut stammen. Runt anläggningen finns de i massor och de skapar hul (hål) man får se upp för så att man inte trampar ner och stukar sina fötter. Att fylla igen rabbishålen utgör en viktig del av vårens arbetsuppgifter.

HOBURGSGUBBEN

På andra sidan berget huserar Hoburgsgubben i en rauk i kalkberget. Gubben har genom åren haft en skiftande färg på näsan. Graffiti-målare med sprayburk har under åren ändrat färg på densamma. Personligen har jag sett den både i gult och blått men även i rött. Granne med gubben ligger en trevlig restaurang vid namn Majstregården. Här kan man avnjuta en god middag i sällskap med solen på väg ned i Östersjön om man inte själv vill laga middag i Sjövärnsgårdens kök.

När arbetsstyrkan lämnade anläggningen på söndag lunch var alla fönster putsade, nymonterade dörrar målade, golven skurade, körkmackarna fångade (åtminstone en del av dem), skräp förpassat till återvinningen och rabbishålen igenfyllda. Välkomna till oss på Gotland och Sjövärnsgården. ●

| **Text och foto:** Jens Werkander

Dalarö Skans blir åter en bas för Sjövärnsskåren. Foto: Anders Nyberg / Wikimedia Commons

Södertörns Sjövärnsskår återvänder till Dalarö Skans!

EFTER DRYGT 40 ÅRS frånvaro återvänder Södertörns Sjövärnsskår till Dalarö Skans för att där i år genomföra dagläger för GK-elever.

– Då vi inte kan genomföra utbildning som innebär övernattnings och att dessutom Märsgarn är stängt i år, har vi fått tänka om inför sommaren, säger **Richard Wendt**, ordförande i Södertörns Sjövärnsskår

Han fortsätter.

– Vi vill erbjuda ungdomarna verksamhet, dels för att visa dem att vi saknar dem, men också för att de inte ska ge upp hoppet om att läget kommer gå tillbaka till det normala. Så snart pandemin är över räknar vi med att Sjövärnsskårens sommarskoleverksamhet kan dra i gång igen.

I år gör kåren ett gästspel på sin f.d. lägerplats.

– Vem vet vi kanske är tillbaka nästa år igen, säger Richard Wendt.

Östergötlands Sjövärnsskår planerar en-veckas dagläger, även om det i skrivande stund inte är färdigplanerat. Går planerna i läs erbjuds kårens ungdomar en trevlig vecka.

– Det ska då bli både jollesegling och turer med vår 703, säger **Per Blomquist**, ungdomsansvarig i Östergötland.

För Sjövärnsskåren Stockholm har planeringen kommit lite längre. Kåren har i skrivande stund en grund för vad som ska hända på Klockaruddsholmen vid Djuröbron på Värmdö. 40 elever från Stockholm och Södertörn, som annars skulle ha gått FK eller PK på Märsgarn i sommar får ett matat program med start 19 juli. Det får även ledningen och instruktörerna.

– Det blir en hel del logistik, eleverna ska bussas mellan Centralen och Klockaruddsholmen varje dag i två veckor, säger **Linnea Stake**, ordförande för Stockholmskåren.

I Göteborg blir det segling med RS Quest i Fiskebäck för 20 elever som annars skulle gått GK eller FK.

– Instruktörerna kommer från PK, säger ordföranden **John Fritsch**.

Kåren kommer att använda nyinköpta Pioner säkerhetsbåtar för att hålla reda på de seglande eleverna. Dessutom kommer PK-eleverna att få styra och navigera ombord göteborgskårens SVK 248.

Det blir sommaraktiviteter också hos andra kårer, däribland Västernorrlands, Gotlands och Öresunds (se sid 25). ●

| **Text:** Per Lunge

Inställda sommarskolor: varmhållningsutbildning

ONSDAGEN DEN 14 APRIL genomfördes planeringsmöte vid Öresunds Sjövärnsskär med fokus på alternativ utbildning kopplad till inställda sommarskolor. Kåren planerar för verksamhet under veckorna 27-28 totalt 12 dagar. Då övernattnin g ej medges blir en av utmaningarna att transportera ungdomarna från och till aktiviteterna varje dag. Utbildningen kommer att genomföras i olika moment så eleverna cirkulerar runt. Nu liggande planering innebär områden enligt nedan som genomförs med Öresunds Sjövärnsskär som bas.

- Dagsegling längs Skånes kust med segelskutan Helene.
- Jollesegling och segling med båt större vid kåren i Limhamn. Utbildning på Pioner båten.
- Sjömaning dvs. knopar, splitsar mm, kasttåg.
- Sjukvård, skyddstjänst exempelvis brandsläckning.
- Teori, navigation.
- Seglingsteori, sjösäkerhet.
- Militärt uppträdande och exercis.
- Fysisk träning.
- Totalförsvarsupplysning.

Till detta planeras studiebesök vid Kustbevakningen, SSRS samt isbrytaren Bore.

Elever från Öresunds Sjövärnsskär samt elever från Nordvästra Skåne och Sydöstra Skåne sjövärnsskär inbjuds att delta.

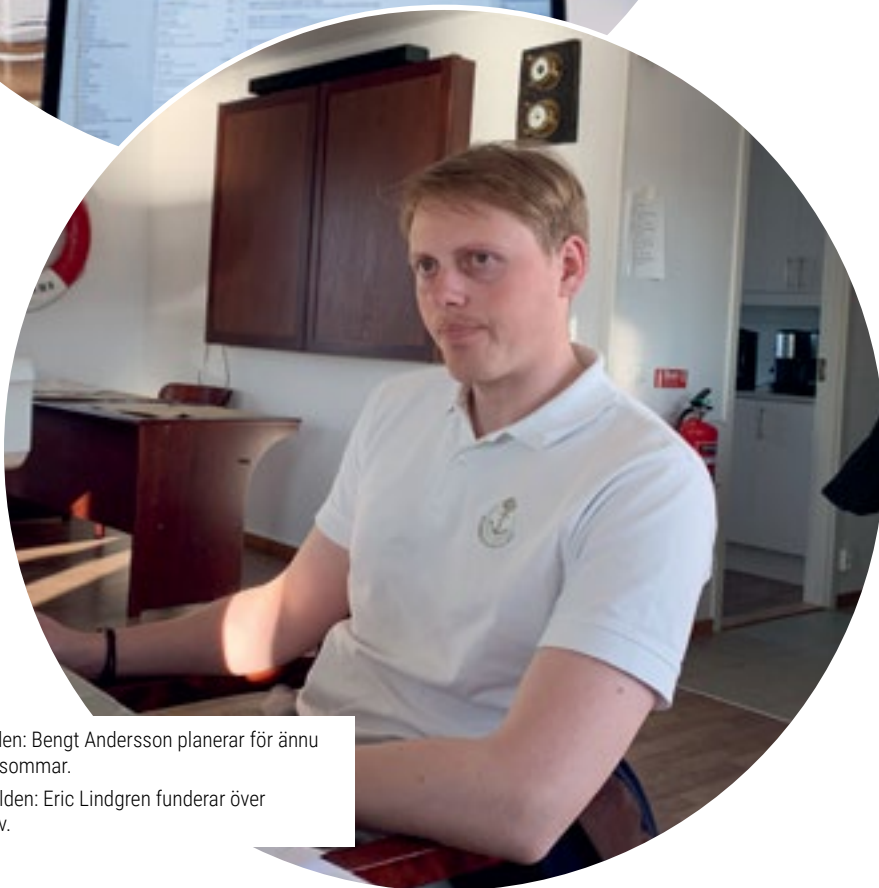
Stöd från militär region Syd avseende klädsel, transporter mm. ●

Text och foto: Mats Hansson, vice ordförande Sjövärnsskärernas Riksförbund

Övre bilden: Bengt Andersson planerar för ännu en covidssommar.

Nedre bilden: Eric Lindgren funderar över alternativ.

Sommarskolornas Coronaproblematik

SOMMARSKOLORNA ÄR EN av grundbultarna i Sjövärnsskåren!

Överbefälhavaren vid årsstämman, försvarsministern och senast civilministern lyfter alla fram Sjövärnsskårens ungdomsverksamhet som en viktig verksamhet och som ett föredöme på bra genomförd verksamhet. Detta både som en rekryteringsbas för totalförsvaret samt som en viktig del av folkförankringen.

Dock sätter Covid19 käppar i hjulet för våra sommarskolor 2021 precis som 2020.

Styrelsen och kansliet avvaktade så länge som möjligt med att avblåsa sommarskolorna i hopp om att pandemin skulle mildra sig under våren.

Samtidigt fattade Försvarsmakten beslut om att inga övernattningar får ske tillsvidare i ungdomsverksamhet finansierad av Försvarsmakten, dock får

dagverksamhet genomföras.

Detta beslut äskade Sjövärnsskåren undantag från, med motiveringen att det är säkrare att ha ungdomarna i läger på en ö än att ha dem dagspendlande avseende smittorisk. Sjövärnsskåren fick tyvärr nej på detta äskande, utöver detta fattades det lokala beslut att visa militära områden inte fick besökas av icke militär personal som en konsekvens av Covid19.

Sjövärnsskåren fick dock ett positivt beslut av Försvarsmakten att de tidigare beslutade medlen för sommarskolorna nu kunde användas till alternativ ungdomsverksamhet.

Med detta som underlag beslutade styrelsen att ställa in årets ordinarie sommarskolor och i stället efterfråga om kårerna kan bedriva alternativ ungdomsverksamhet med dagsaktiviteter sommaren 2021.

I skrivande stund har ett flertal kårer kommit in med nytänkande förslag hur alternativ verksamhet skall bedrivas sommaren 2021, vilket kommer leda till ungdomsverksamhet i ny tappning sommaren 2021 i regi av några av kårerna.

Jag är övertygad om att många av de idéer och uppslag som nu kommer att prövas sommaren 2021 kommer att utveckla vår ungdomsverksamhet!

Hela svenska samhället har ställt om och även vi.

Devisen "Gilla läget, det är det enda läge Du har" är onekligen mer sann än vanligt.

Text: Staffan Forssell,
Generalsekreterare Sjövärnsskårens
Riksförbund

Ungdomar på Kånsö 2019. Foto: Per Lunqe

Sjövärnsekonomi och arv

SJÖVÄRNSEKONOMI VILAR i första hand på bidrag från Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB. Vidare så har bidrag från olika stiftelser ökat det senaste året, bidrag som innebär möjlighet till anskaffning av nya båtar, rekryteringsaktiviteter, ungdomsutbyte med andra länder för att få nämna några områden som vi satsar på.

ARV

I slutet av 2020 fick vi förutom bidrag ta del av ett arv. Kvarlåtenskapen efter **Bo Haglund**, boende i Kungälv testamenterade hela sin egendom till tre olika

ideella organisationer varav en är Sjövärnsskåren. Det värmer att en privat person ser vår organisation som något man vill stötta istället för att låta pengarna gå till allmänna arvsfonden. Det är främst vår ungdomsverksamhet som gör att individer vill dela med sig av sina tillgångar till något som bidrar till att utveckla våra ungdomar idag och i en framtid. I detta fall handlar det om miljonbelopp som kommer Sjövärnsskåren till del, ett varmt Tack till Bo Haglund. ●

Text: Mats Hansson, vice ordförande Sjövärnsskårens Riksförbund

Allmänna arvsfonden

Allmänna arvsfonden bildades 1928 när Riksdagen beslutade att kusiner och mer avlägsna släktingar inte längre skulle ärvas. Arv från den utan släktarvingar och utan testamente skulle heller inte tillfalla staten. I stället skulle arven gå till allmännyttiga ändamål.

Arvet som generöst tilldelades Sjövärnsskåren av Bo Haglund uppkom genom ett testamente när den avlidne Bo Haglund avlidna ej hade några nära släktingar.

För den som ej vill att sin kvarlåtenskap skall gå till Allmänna arvsfonden kan individen precis som Bo Haglund själv gjorde styra vart medlen skall gå i ett testamente förutsatt att det inte finns några nära släktingar.

Profilen

Läkaren som blev ordförande – det här är Johan

JOHAN ROSENQVIST, sjukvårdsdirektör i Kalmar, tar en paus i kampen mot coronan och medias frågor. Johan presenterar sig själv:

Mitt sjöintresse började tidigt, under min uppväxt var sommar lika med otaliga turer med familjens båt runt i Stockholms skärgård, med enstaka lite längre utflykter till bland annat Åland och Gotland. Kopplingen till marinen fanns hela tiden i bakgrunden, med flera generationers tjänstgöring inom framför allt flottan både som värnpliktiga och yrkesmässigt. För min egen del så blev det så kallad "läkarlump". Som läkarstuderande omvandlades värnplikten till sommar-tjänstgöring parallellt med utbildningen. Gradvis byggdes den militära sjukvårdsutbildningen på i både Karlskrona och Göteborg samt avslutades för min del i Stockholm med utbildning till dykarläkare. Sammantaget ledde det till en åtminstone militärt sett lättförtjänt grad som värnpliktig fänrik.

SJÖVÄRNSKÅREN

Sjövärnsskåren kom in i mitt liv betydligt senare. En av mina söner sökte till sjövärnsskårens sommarskola 2015 och tyckte att det vore trevligt om jag följde med på årsmötet i Kalmarsunds sjövärnsskär som han just blivit medlem i. Vi var inte så många där, det saknades en person i styrelsen och plötsligt så var

jag fast – tekniskt sett var jag inte ens medlem, men det var ju enkelt avhjälpt. Efter några år tog jag över som ordförande och på den vägen är det.

UNGDOMSVERKSAMHET

Det har varit fantastiskt roligt att komma in i en för mig ny verksamhet, och framför allt har jag uppskattat att få vara med och utveckla ungdomsverksamheten. Den har vuxit snabbt, med utöver den obligatoriska hemortsutbildningen, även seglingar och fältövningar. 2015 hade vi en dryg handfull aktiva ungdomar och innan pandemin slog till var vi på väg att passera 30. Eftersom jag i det till vardags är hälso- och sjukvårdsdirektör för Region Kalmar län så har kåren drabbats av pandemin i dubbel bemärkelse – dels har jag av naturliga skäl haft lite mindre tid att lägga på kåren, men framför allt är jag kanske lite väl petig med att vi skall följa alla Folkhälsomyndighetens och smittskyddsläkarens råd...

KALMARSUND

I en liten kår som vår hänger mycket på ett fåtal personer och det finns ingen lokal organisation att luta sig mot vid till exempel skiften på olika positioner. Då är det extra roligt att tillhöra en organisation som präglas så mycket av den hjälpsamhet som jag fått erfara – både från andra kårer och från riksförbundet.

Johan Rosenqvist upptäckte Sjövärnsskåren när hans son gick sommarskola. Foto: Privat

Det har gällt allt från råd i olika frågor till väldigt handfast hjälp. I det avseendet måste jag särskilt nämna Västernorrlands sjövärnsskär som hjälpt oss med segelbåtar i flera omgångar – utan dem hade vi inte kunnat få en sådan fart på ungdomsverksamheten. Nu har vi dessutom fått två splitter nya RS-quest-båtar av riksförbundet, så jag ser verkligen fram emot vår första segling i vår.

Pandemin har ju varit ett hårt slag för hela samhället och förstås även för sjövärnsskåren. Dock så ger det oss en möjlighet till förnyelse, och jag är därför väldigt glad och stolt över att få ingå i den framtidsgrupp vår generalsekreterare startat. Jag kommer göra mitt bästa för att Sjövärnsskåren skall vara en kraft att räkna med även i framtiden. ●

| **Text:** Johan Rosenqvist

SJÖVÄRNSKÅREN

Sjövärnsskårenas Riksförbund, Teatergatan 3, 2 tr, 111 48 Stockholm

www.sjovarnsskaren.se